Raadsvoorstel

Zaaknummer	:	975121		
Raadsvergadering	:	12 november 2024		
Onderwerp	:	Toetreding tot de gemeenschappelijke regeling GBTwente		
Collegevergadering	:	15 oktober 2024		
Portefeuillehouder	:	Wethouder J. van der Noordt		
Steller	:	Wouter Kok Team Juridisch	tel. :	0545-250250

Te nemen besluit

1. Het college toestemming verlenen om toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling GBTwente.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Op basis van een fiscale uitvoeringsovereenkomst (hierna: FUO) voert GBTwente sinds 2016 WOZ-, belasting- en inningswerkzaamheden uit voor de gemeente Berkelland. In 2016 heeft GBTwente 3,84 fte aan personeel overgenomen van de gemeente Berkelland. De dienstverlening van GBTwente aan de gemeente Berkelland is in feite ingericht als een 'klant-leveranciers-relatie'. We zijn als FUO-gemeente geen lid van de Gemeenschappelijke Regeling GBTwente en hebben geen zeggenschap. De samenwerking tussen GBTwente en gemeenten is binnen de GR gebaseerd op vertrouwen, solidariteit en profijt. Het vertrouwen in de samenwerking met GBTwente is sinds 2016 gegroeid. Effect van het voorstel is dat we straks mede-eigenaar en opdrachtgever zijn van GBTwente.
Hierdoor krijgen we via de bestuurlijke route een stem om mee te beslissen over het beleid van GBTwente, in plaats van dat we achteraf geïnformeerd worden (nadat de bestuurlijke besluitvorming al heeft plaatsgevonden).

Argumentatie

1.1 Uw raad moet op grond van artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen toestemming verlenen aan het college om toe te kunnen treden tot de Gemeenschappelijke Regeling GBTwente. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.
1.2 Het college is erg tevreden over de dienstverlening en de samenwerking en vindt het nu tijd voor een volgende stap, namelijk toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling.
1.3 Het Algemeen Bestuur (AB) van het GBTwente is niet principieel tegen toetreding van niet Twentse gemeenten, mits er voldoende ruimte blijft voor andere Twentse gemeenten om op termijn toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling GBTwente. Het AB ziet mogelijkheden gezien de schaalgrootte en de beheerste groeistrategie die GBTwente nastreeft.
1.4 Hierdoor krijgen we via de bestuurlijke route een stem om mee te beslissen over het beleid van GBTwente, in plaats van dat we achteraf geïnformeerd worden (nadat de bestuurlijke besluitvorming al heeft plaatsgevonden).
1.5 We vervullen meer de rol van eigenaar en opdrachtgever en kunnen meer sturen.
1.6 Ook kunnen we nog meer gebruik maken van (financiële) voordelen, kansen en innovaties. Zoals meer automatisering, digitalisering en daardoor procesoptimalisatie en (uiteindelijk voor onze inwoners) lagere kosten.

In te vullen door Griffie:

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

1.7 We trekken in dit proces samen op met de gemeente Bronckhorst. Ook zij willen deelnemer worden aan GBTwente.

Kanttekeningen en risico's

1. Deelname aan de gemeenschappelijke regeling levert meer "bestuurlijke drukte" op. Zo kan de portefeuillehouder deelnemen aan vergaderingen van het Algemeen Bestuur. Deze moeten ambtelijk voorbereid worden. Ook moeten we meedoen aan de begrotingscyclus van de gemeenschappelijke regeling. Dit nadeel weegt echter niet op tegen het voordeel van eigenaarschap, opdrachtgeverschap, de (financiële) voordelen, kansen en innovaties. Verder geven we uiting aan bestuurlijke solidariteit. De "klant-leveranciersrelatie" die we tot heden hadden past in het tijdsbeeld en de verhoudingen van toen. Nu is het vertrouwen in het GBTwente echter gegroeid en zijn we ons er van bewust dat er ook nadelen zijn aan een dergelijke constructie.
2. In de FUO-constructie is de gemeente Berkelland de eigenaar van de data. Wij krijgen nu op regelmatige basis allerlei gegevens van het GBTwente over bijvoorbeeld WOZ-waarden van woningen/niet-woningen, WOZ-waarde, wie zijn belastingplichtig, etc. Daarnaast is er de mogelijkheid om een verzoek in te dienen voor extra gegevens. Deze informatie mogen wij ontvangen omdat wij op basis van de fiscale uitvoeringsovereenkomst eigenaar zijn van de gegevens. Bij toetreding tot de GR zal dit anders zijn. GBTwente is dan eigenaar van de gegevens en op grond van de AVG mogen dan niet meer zomaar alle gegevens gedeeld worden. Hiervoor heeft GBTwente het besluit gegevensverstrekking laten vaststellen, waarin staat welke data onderling uitgewisseld kan worden. Als een gevraagde dataset niet in het besluit gegevensverstrekking voorkomt, dan wordt via een aparte procedure beoordeeld of de uitwisseling van de data mogelijk is.

Financiën
Op de korte termijn zijn er in theoretische zin beperkte meerkosten. Dat komt omdat we in 2016 op een voordelige manier bij het GBTwente zijn binnengekomen en we momenteel niet meebetalen aan de overheadkosten.

	FUO	GR	Voor-/nadeel GR tov FUO
2024	€ 1.079.436	€ 1.067.645	+ 11.791
2025	€ 1.092.543	€ 1.117.690	- 25.147
2026	€ 1.124.932	€ 1.139.428	- 14.496

Let op: aan de cijfers kunnen geen rechten ontleend worden

Op de langere termijn worden die meerkosten teniet gedaan. Zeker als de klant-leveranciersrelatie (en daarmee een afhankelijkheidsrelatie) zou blijven bestaan en we geen sturende positie hebben.

Er zijn geen eenmalige kosten verbonden aan de toetreding, omdat GBTwente die voorafgaand aan de start van de dienstverlening in 2016 al in rekening heeft gebracht.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
N.v.t.

Duurzaamheid
N.v.t.

Communicatie
Uw besluit zal kenbaar worden gemaakt aan het dagelijks bestuur van GBTwente.

Initiatief, participatie en rol gemeente
Zie voorgaande.

Planning en evaluatie
Nadat uw raad toestemming heeft verleend sturen wij het dagelijks bestuur van GBTwente (hierna te noemen DB) een schriftelijk verzoek tot toetreding. Hierbij voegen we het besluit van uw raad met de verkregen toestemming als bijlage toe.

Daarna verloopt het proces als volgt:

1. Besluitvorming en proces GBTwente

a. Het DB legt het verzoek tot toetreding ter advisering voor aan het algemeen bestuur van GBTwente (hierna te noemen AB).
b. Gelijktijdig verzoekt het DB het AB in te stemmen met de gewijzigde ontwerp GR GBTwente.
c. Het AB neemt een adviesbesluit voor de deelnemende colleges over de verzochte toetreding, stelt eventueel aanvullende voorwaarde voor de toetreding en stemt in met de gewijzigde ontwerp GR GBTwente.
d. Het DB verzoekt de deelnemende colleges haar raad te verzoeken binnen acht weken eventuele zienswijzen in te dienen bij het DB.

2. Besluitvorming en proces deelnemende gemeenten

a. De colleges van de deelnemende gemeenten verzoeken hun raden binnen acht weken eventuele zienswijzen in te dienen bij het DB.
b. De raad stuurt haar eventuele zienswijzen naar het DB.

3. Besluitvorming en proces GBTwente

a. Het dagelijks bestuur beoordeelt de zienswijzen en stuurt de beantwoording van de zienswijzen naar de deelnemende raden.
b. Mogelijk wordt de GR GBTwente overeenkomstig de zienswijzen aangepast en verzoekt het DB het AB om, na kennis te hebben genomen van de ontvangen zienswijzen en de beantwoording daarvan, in te stemmen met de gewijzigde GR GBTwente.
c. Hierna verstuurt het DB de gewijzigde GR GBTwente naar de deelnemende colleges voor instemming met toestemming van hun raad.

4. Besluitvorming en proces deelnemende gemeente

a. De colleges van de deelnemende gemeenten stemmen, onder voorbehoud van toestemming van hun raad, in met de toetreding van Berkelland en met de gewijzigde GR GBTwente.
b. De raad verleent het college toestemming om in te stemmen met de toetreding van Berkelland en de gewijzigde GR GBTwente.

5. Besluitvorming en proces GBTwente

a. Nadat tenminste twee derde meerderheid van de deelnemende colleges hebben ingestemd (met toestemming van haar raden) met de toetreding van Berkelland, zorgt GBTwente voor publicatie van de gewijzigde GR GBTwente.

6. Besluitvorming en proces Berkelland

a. Berkelland treedt toe tot de GR GBTwente op de eerste dag van het jaar volgend op het jaar waarin ten minste twee derde meerderheid van de colleges van de deelnemers aan de GR, na verkregen toestemming van hun raden, hebben ingestemd met de verzochte toetreding.
b. Het college van Berkelland wijst na instemming van de deelnemende gemeente zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen een maand na toetredingsdatum, uit haar eigen midden een deelnemend lid en een plaatsvervangend lid van het AB aan.

De verwachtte datum van de toetreding is 1 januari 2026.

Het is overigens niet zo dat we ons tot in de eeuwigheid verbinden aan het GBTwente. Het algemeen bestuur zal tenminste eens in de 6 jaar de regeling met de deelnemers evalueren en daarvan verslag uitbrengen aan de colleges en de raden van de gemeenten, vergezeld van conclusies en aanbevelingen. De onderzoeksvraagstelling voor de uit te voeren evaluatie wordt door het dagelijks bestuur aan de deelnemers aan deze gemeenschappelijke regeling voor advies voorgelegd. Het algemeen bestuur stelt aansluitend de onderzoeksvraagstelling vast.

Verder kunnen we als Berkelland de eerste vier jaar na de datum van toetreding niet uit de regeling treden. En daarna geldt een opzegtermijn van tenminste twee jaar. Uittreding uit de regeling vindt altijd plaats per 1 januari van enig jaar.

Alternatieven

1. We kunnen de fiscale uitvoeringsovereenkomst (hierna: FUO) in stand houden. Dat blijft alleen de klant-leveranciersverhouding. We missen dan de voordelen van eigenaarschap en opdrachtgeverschap (sturing) en moeten maar afwachten met welke innovaties en eventuele kostenstijgingen GBTwente komt.
   We worden alleen achteraf over de bestuurlijke besluitvorming geïnformeerd.
   Ook doen we dan niet aan bestuurlijke solidariteit en lijkt het meer op cherrypicking (selectief winkelen). De opzegtermijn van de FUO is twee jaar (dus niet anders dan bij deelname aan de gemeenschappelijke regeling).
2. We kunnen onderzoeken of het mogelijk is om ons aan te sluiten bij een andere belastingsamenwerking, zoals Tribuut of het GBLT. Los van de vraag of het bestuurlijk, organisatorisch en technisch wenselijk en mogelijk is, zou dat leiden tot hoge opstartkosten en betaling van goodwill. Bij GBTwente hebben we deze goodwill al betaald bij het aangaan van de FUO.
   De kosten van goodwill zullen uiteindelijk door onze inwoners opgebracht moeten worden.
   Daarnaast zijn we ook tevreden over GBTwente.
3. We zouden de WOZ, belasting en inning weer in eigen beheer kunnen doen. Daar is al eerder onderzoek naar gedaan en zelf doen bleek niet kostenefficiënt te zijn. Ook gelet op de benodigde specialistische kennis, de kwetsbaarheid van een kleine (belasting)organisatie, de gewenste kwaliteit en de krappe arbeidsmarkt lijkt ons dat geen optie.
   Het past ook niet binnen maatschappelijke tendensen en de eerder ingeslagen weg.

Mocht u de opties 2 en 3 willen onderzoeken, dan zullen we dat uitbesteden.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. J. Jonker	drs. J.H.A. van Oostrum

Raadsvergadering : 12 november 2024

De raad van de gemeente Berkeland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 oktober 2024

b e s l u i t:

1. Het college toestemming verlenen om toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling GBTwente.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 12 november 2024

de griffier, de voorzitter,

drs. J.A. Satijn drs. J.H.A. van Oostrum

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp	:	Toetreding tot de gemeenschappelijke regeling GBTwente

Wie en wat is GBTwente?

GBTwente begon in 2009 als samenwerking (Gemeenschappelijke Regeling) op het gebied van gemeentelijke belastingen tussen de gemeenten Borne, Enschede en Hengelo. Het idee achter de samenwerking was om kennis te delen, kosten te besparen en kwetsbaarheid te verminderen. GBTwente is begonnen in het Stadskantoor in Hengelo en is sinds 2019 gevestigd aan de Demmersweg 140 in Hengelo onder de huidige naam GBTwente.

In 2011 trad de gemeente Losser toe aan de GR. Daarna volgden Haaksbergen (2012), Almelo (2013), Oldenzaal (2013) en Twenterand (2017). Sinds 2016 voert GBTwente ook werkzaamheden uit voor de gemeenten Berkelland en Bronckhorst. Dit gebeurt op basis van een fiscale overeenkomst tussen GBTwente en Berkelland en Bronckhorst. Deze gemeenten zijn tot heden niet aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling (GR) met GBTwente zelf.

GBTwente bepaalt met ruim 100 medewerkers voor 10 gemeenten de WOZ-waarde en verzorgt het proces van heffen en innen van belastingen. Dat zijn Almelo, Berkelland, Borne, Bronckhorst, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal en Twenterand. In het hele verzorgingsgebied wonen meer dan een half miljoen inwoners voor wie GBTwente jaarlijks ruim 300.000 aanslagen verzorgt. Landelijk behoort GBTwente tot de vijf grootste belastingorganisaties en staat bekend als innovatief.

Informatie aan raadsleden

Na de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 informeert GBT de nieuwe raadsleden. In een bijeenkomst laat GBTwente de raadsleden kennis maken met de basiskennis over belastingen en de invloed die de raad kan uitoefenen. Desgewenst kan er nu ook al een dergelijke sessie georganiseerd worden.